

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves ár K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hóra . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 19
Szerkesztőség 10-26

A politika súlypontja a kiscgazdák javára tolódik el Kormányváltás előtt — Pénteken ülés tart a nemzetgyűlés — Nagyatádi Szabó a kor- mányzónál

Budapest, márc. 30. A politikai szünetet végleg megszakította az a nagy politikai elégtelenség, a mely a kormány ellen különösen a kiscgazdapárt, továbbá a függetlenségi kiscgazda- és polgári párt híveiben felgyülemlett. Az elégtelenség a kiscgazdapárt tegnap esti értekezletén szinte robbanásszerű erővel nyilatkozott meg és arra vezetett, hogy elhatározták a nemzetgyűlés sürgős összehívását. Az összehívást kérő iven a szükséges harminc aláírás már tegnap együtt volt.

Az összehívást kérő iv pontosan megjelöli az okokat, amelyek miatt a kiscgazdák meg akarják szakítani a szünetet. A szabályok szerint az összehívást csak négy szónok okolhatja meg. Ma még nem lehet tudni, ki lesz az a négy felszólaló, mert beszédre készül Balla Aladár, Rassay Károly, Ereky Károly, Kovács J. István, Rubinek István és Hentz Károly.

Egyébként a Ház sürgős összehívása ellen a keresztény pártnak sincs kifogása.

A kiscgazdapárt elégtelenségének éle elsősorban Teleky Pál gróf miniszterelnök és Vass József személye ellen irányul, nem tartják azonban kizártnak, hogy teljes kormányváltás lesz és hogy az új kormány a mostani miniszterek nagyobb felének részvétele nélkül fog megalakulni. A politika súlypontja a kiscgazdapárt javára kezd eltolódni és nem fog meglepetésként hatni, ha az új alakulásban a kiscgazdák jutnak vezető szerephez. A kereszténypárton hangoztatják, hogy a kormányzás mindenképen csak koalíciós alapon képzelhető el, mert ahhoz egyik párt sem elég erős, hogy a kizárólagos hatalmat gyakorolja.

Nagyatádi Szabó István az éjszaka megérkezett, Andrassy Gyula grófot ma estére várják, Teleky miniszterelnök holnap érkezik. Ugyancsak holnap érkezik Rubinek Gyula is.

Balla Aladár ma kijelentette, hogy a kormány ellen a végsőkig

menő harcot indítják meg. Friedrich István pedig, akiről a közvélemény úgy tudta, hogy ismét aktív szerepet akar szánni magának a politikában, a következő nyilatkozatot tette:

— A Tisza-főtárgyalás előkészületei annyira igénybevevették időmet, hogy a parlament összehívásának kérdésével még nem tudtam foglalkozni. En és pártom egyelőre a háttérben maradunk, hogy majd a Tisza-főtárgyalás után annál nagyobb erővel vegyük ki részünket a politikai küzdelmekből. A kormány helyzetét teljesen tarthatatlannak látom, aminthogy lehetetlennek tartottam ezt a kormányt már megalakulása óta.

Budapest, márc. 30. A kormány tagjai ma délben minisztertanácsra ültek össze. A déli órákban a képviselőház összehívását kérő ivet átadták Kenéz Béla al-elnöknek, aki kijelentette, hogy a Házat péntekre összehívja.

Ma reggel 9 órakor Bartha Richárd, a kabinetiroda főnöke és Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter a földművelésügyi minisztériumban felkeresték nagyatádi Szabó Istvánt és hosszasan tanácskoztak. Távozásuk után nagyatádi Szabónál értekezlet volt, amelyen résztvett Kovács J. István, Hentz Károly, Rubinek István, Berky Gyula és Meskó Zoltán. Az értekezlet végzetével nagyatádi Szabó István földművelésügy miniszter délben 12 órakor kihallgatáson jelent meg a kormányzónál.

Budapest, márc. 30. A kiscgazdapárt tegnap esti értekezletéről még a következőket jelentik:

A bizalmas megbeszélés előtt élénken társalogtak a képviselők a nagyteremben és ivet körözték, hogy a nemzetgyűlést összehívják. Az ivet Meskó Zoltán, Mayer János, Rubinek István, Barla-Szabó József, Lipták Pál, Hentz Károly, Sréter István, Vasady-Balogh György, Kovács J. István, Hir György, Hermann Miksa és mások irták alá.

Közben megjelentek a függetlenségi kiscgazda-, földmives- és polgári párt tagjai — Balla Aladár, Rassay Károly, Kerekes Mihály, Tomory Jenő, Katona Imre

— és bejelentették a kiscgazdapárt vezetőségének, hogy csatlakoznak a nemzetgyűlés összehívását kérő ivhez.

A párt tagjai ezután Balla Aladárval együttesen bizalmas megbeszélésre vonultak vissza. A tanácskozáson, amelyen Mayer János elnökölt, megjelent Tomcsányi miniszter is, aki bizonyos felvilágosításokkal szolgált a legutóbbi eseményekről.

Az a bizalmatlanság, mellyel a párt hosszabb idő óta viseltetik Teleky Pál gróf miniszterelnökkel és Vass József közéleti miniszterrel szemben, izzó módon robbant ki a bizalmas megbeszélésen. Az értekezleten

az a hangulat alakult ki, hogy Teleky, Vass és még több miniszter semmi szín alatt sem maradhat meg a kabinetben, mely a párt felfogása szerint válságba jutott és meg kell buknia.

Este 10 órakor érkezett meg nagyatádi Szabó István miniszter, akit a párt tagjai behatóan informáltak a bizalmas tanácskozás anyagáról és helyzetéről. A bizalmas értekezleten Rubinek István, Orbók Attila, Sréter István, Hentz Károly és mások szó-láltak fel. Véleményeltérés a lényegre nézve nem volt a felszólalók között.

Újabb lázadások Oroszországban

A felkelők elfoglalták Minszkét

Tokio, március 30. Az orosz szovjetköztársaság bejelentette a japán kormányfővel, hogy kívánatosnak tartja a diplomáciai viszony felvételét az Egyesült Államokkal, Japánnal és Kínával. A kínai kormányt azt a feltételt állította a diplomáciai kapcsolat felvétele elé, hogy minden idegen beavatkozás minden téren szűnjék meg s az idegen csapatokat vonják vissza Kelet-Szibériából.

Kopenhága, március 30. Helsingforsból megerősítik azokat a híreket, melyek a minap Konstantinápolyból Stockholmba érkeztek és jelentették, hogy Oroszország belsejében ismét lázadások törtek ki. Az

ellenforradalmárok elfoglalták Minszkét és a nyolcadik vörös hadsereg átpartolt a felkelőkhez. A zendülők kiáltották a fehér-orosz demokrata népköztársaságot.

A forradalmi szocialisták a menseviki párttal szövetkezve Pétervárott hatalmas propagandát kezdtek, követelve az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását. A fővárosban a nyomor leirhatatlan. A lakosság nagy tömegekben vándorol vidékre, ahol még van eleség. A gyárakban nem dolgoznak, mert a munkások állandóan a falvakat járják eleség után.

A görögök győzelme Kisáziában

Franciaország háborúval fenyegeti a kemalistákat

London, március 30. Az athéni főhadiszállás jelentést küldött a görög csapatok nagyszerű győzelméről a törökök ellen megindított önvédelmi küzdelemben. A jelentés úgy szól, hogy a görög sereg 170 mérföldnyire áll Szmírnától.

Kalogeropoulos miniszterelnök, aki egyben hadügyminiszter is, azt a megjegyzést fűzi a jelentéshez, hogy a görög csapatok győzelmei elhárítják a sévresi békeszerződés revíziójának veszedelmét.

Az Exchange Telegraphe konstantinápolyi tudósítójának távirata szerint Gouraud francia tábornok közölte a nagyvezérrel, hogy nincs fegyverszünet Ciliciában, mert az angorai kormány még nem fogadta el a londoni francia-török megegyezést. Ilyen körülmények között Franciaor-

szág, nagy sajnálkozására, kénytelen lesz fegyverhez nyulni, ha a kemalisták azonnal nem ismerik el a londoni megállapodást.

A dublini zavargások

London, márc. 30. Dublinban ma két brit kapitányt öltek meg a sinfeinek. Az egyiket két fegyveres lázadó a lakásáról hurcolta el és az utcán egy félreeső helyen agyonlőtte. Később megtalálták a holttestét, melynek mellére kis papírlap volt gombostűzve, rajta ez az írás: »Vigyázat, áruló, ellenségeink ügynöke!« A másik áldozat szintén az angol hadsereg nyugalmazott kapitánya, akit Dublin egyik legélénkebb utcáján világos nappal terített le a sinfeinek golyója.

Az olcsósági hullám Debrecenben

Debreceni kereskedők nyilatkozatai

Az olcsósági hullám, amely ma a legaktuálisabb téma Magyarországon, rendkívül élesen éreztette hatását Debrecenben a husvét előtti nagyhét alatt, bár ez a hatás csak kevésbé nyilatkozott meg az árak csökkentésében, mint inkább a vásárló közönség tartózkodó magatartásában. Husvét szombatján, amikor a vásárlási kedv más években fokozott erővel nyilatkozott meg, — az ürességtől kongott minden debreceni üzlet. A kirakatok szépen rendezett cikkei, a rondirással irt táblácskák csak kívül vonzottak közönséget. A járdón csoportosan állottak meg a járó-kelők, az üzletek ajtaiban álló kereskedőkkel együtt nézve a kirakatokat, a bolti helyiségekben azonban vajmi kevés dolog akad.

Kivételt csupán a fűszer- és élelmiszerüzletek képeztek, de ezeknek forgalma sem haladta meg a hétköznapi normális forgalmát. A hentes- és mészáros üzletekben rengeteg vevője akad a redukáltáru marha- és sertéshusnak, zsirt és zsirszalonnát azonban egy-két kilónál nagyobb mennyiségben senkinek vásárolt. A cipőüzletekben egyáltalán nem akad vásárló, ezek még a rendes napi forgalmat sem tudták megcsinálni husvét szombatján.

A közönségnek ezt a tartózkodását természetesen az az általános elterjedt vélemény okozta, amely szerint a közel jövőben minden cikk ára rendkívüli mértékben csökkenni fog. Ma Debrecenben ugyszólván senkinek vásárol. Nem szerzik be — a közel jövő alacsony árára számítva — még a feltétlenül szükséges dolgokat sem, luxus-vásárlásokat pedig annál kevésbé eszközöl.

Munkatársunk szakértőket, különböző szakmabeli debreceni kereskedőket kérdezett meg az olcsósági hullám, vagy hullámok és az általa előidéztet áresés felől. A válaszokat itt közöljük:

Kontsek Géza nagykereskedő

munkatársunk kérdéseire, hogy érezhető-e Debrecenben az olcsósági hullám és ha igen, mik az olcsósági okai, a következőket mondta:

— Az bizonyos, hogy az olcsósági folyamat Debrecenben is megkezdődött. A fűszer- és csemege-cikkek árai például 25—60 százalékat estek, ami igen jelentős lépés az olcsósítás felé. Ennek a folyamatnak természetesen világgpiaci okai vannak. Az olcsósítási hullám ott kezdődött, hogy Amerikában óriási árumennyiségeket dobtak a világgpiacra. Ezeknek az árukak nemzetközi forgalomba való beledobása azonban nagy nehézségekbe ütközött éppen az amerikai pénz, a dollar horribilisan magas árfolyama miatt. Az amerikai trósztok tehát lenyomták a dollar árfolyamat és ezzel megkezdődött az árak özönlése Európa felé. A dollar olcsósítása magával vonta a többi valuta olcsósítását is. Így keletkezett az olcsósítási hullám, amelynek terjedését csak elmozdították azok az európai államok, amelyek az ipari működést a háború után előbb megkezdheték és előnyösebb feltételek mellett folytathatták, mint például a volt monarchia utódállamai közül Csehország.

Legjobban befolyásolta a magyarországi olcsósítást a külföldi valuták óriási esése. Az árak esésében Hegedűs pénzügyminiszter nyilatkozatainak is van egy

kevés részük. Így a pénzügyminiszter kijelentette, hogy megadózolja a raktárakat. Természetesen mindenki szabadulni igyekezett az adóalapot képező raktártól.

— Ami a további olcsósítási hullámokat illeti, az a véleményem, hogy a hullámnak meg kell egy kissé állni, mert különben végromlásba megy a gazdasági élet. Hat év alatt gazdodtunk meg és ha két hónap alatt elszegényedünk, ez az elszegényedés maga után vonja minden gazdasági tévelyező bukását. Áresésről csak imitt-amott lehet szó a közel jövőben. Általános, újabb áresésről szó sem lehet, mert egy zuhanás országos katasztrófa vezetne. Az árak valószínűleg stabilizálódni fognak ott, ahol most állanak.

— Amint azonban nem lehet szó áresésről, úgy emelkedés sem lesz az árakban. Be fog ugyan állani az áruhiány, de nem teljesen, úgy hogy csak stabilizálólag hat.

Békés Lajos

férfi divatáru-kereskedő

az olcsósítás beállításának lehetőségéről a következőket mondta munkatársunknak:

— Lényeges olcsósítás csak azoknál az áruknál lesz tapasztalható, amelyeket majd az olcsóbb valuta mellett hoznak be az országba. A mostani olcsósítást csak egy ijedelem idézte elő, az ugyanis, hogy a közönség nem vásárol, olcsóbb cikk azonban még nincs senkinek a kezében. Ha azonban a jelenlegi raktárakat redukált áron el tudja adni a kereskedő, akkor az olcsóbb valutáért vásárolt árut majd olcsóbban is adja. Ilyen módon aztán a külföldi, például az angol szövetek ára egyenlő lesz a belföldi szövetekével.

— Mi el voltunk készülve áresésre, hogy az ilyen rapid lesz. Áresés kellett is, mert rendes kereskedő már nem bírta tőkével a raktárnak annyira-mennyire való fenntartását. Az árak lassu esése minden tisztességes kereskedőnek érdeke. Le kell mondanunk arról, hogy milliomosok vagyunk és csak a megélhetéshez szükséges üzlet fenntartásához kell ragaszkodnunk.

— Egy ruha ára ma körülbelül 20 százalékat esett, egyéb férfi divatcikkek pedig 15—20 százalékkal olcsóbban vásárolhatók ma, mint egy hónap előtt. Valószínű, hogy ez az ár meg is fog maradni és újabb áresés nem követhet be. A valuta lényeges javulása azonban idézhet elő újabb árhanatást.

Somossy László

a női divatcikkek és női szövetek olcsósítására vonatkozólag így nyilatkozott:

— En még nem látok olcsósítást. Az egész olcsósítási hullám csak az újságok blöffje. Ha én akarok vásárolni, ma még drágábban adják az árut, mint ez előtt. És a munkabérek? Ezelőtt 10 koronát adtam egy ing vásárlásáért, most 20-at adok. Nincs olcsósítási hullám!

Mandel Lipót

cipőnagykereskedőtől

kapott információk szerint olcsósítás a cipőszakmában ezidőszerint nem észlelhető. Mandel Lipót ur két levelet is mutatott munkatársunknak. Az egyik a Lichtmann Miksa és Testvére cipőgyártótól jött, hogy az árakat a cipőgyár 10 százalékkal redukálja.

— Az anyag még korábbi beszerzés — írja a levél. — Az elküldött cipőket saját árban számoltuk és így a mi hasznunkról lemondunk, de sajnálatunkra még ráfizetni is nem áll módunkban. Ellenben utánrendelések, amelyek olcsóbb anyagból készülnek, lényegesen olcsóbbak is lesznek. Azt önök is tudják jól, hogy az anyag napi árhullámzásához nem igazodhatik az iparcikk ára. A múltban a cipő a bőr napi árához viszonyítva mindig olcsó volt.

A Commers cipőgyár kivételesen 2 százalékos engedményt megad, de jelenti, hogy tovább nem mehet az engedményben, mert februárban a munkabérek részben 50, részben 30 százalékkal emelkedtek. Mindkét levélben a leszállított cipők árának sürgős kifizetését kéri a gyárak, tekintettel kötelezettségeikre.

— Ime tehát — mondta Mandel — tessék megítélni, hogy van-e olcsósítási hullám. Vannak ugyan, akik a kirakatba olcsóbb áron tesznek ki cipőket, de ezek selejtesebb minőségűek, mint a magasabb áron kínáltak. Mi 10 százalékos engedményt adunk ugyan a beveselt árból, nem mintha ennek jogosultsága volna, de mert emelni akartuk az ünnep előtti forgalmat.

— Ezidőszerint 1200—2400 koronáért adunk férfi és 1000—2000 koronáért női cipőt. További olcsósítás csak akkor várható, ha Svájcból hozhatunk be. Ma a svájci cipő, amelynek ára ott 40—70 frank még 50 koronás frank-árfolyamon is drága volna. Egy-egy férficipő 2000—3500 koronába kerülne.

Króh Vilmos

női divat, rőtös és rövidáru kereskedő szerint az árak csak az olasz gyártmányoknál csökkentek, ott is csak látszólagosan. Az erős kezekben lévő árak még tartják magukat és egyhamar nem is jönnek a piacra. Ezzel szemben a forgalom teljesen szűnnetel.

— A kereskedőket az adóterhek és az áresés nagyon súlyos helyzetbe hozták. Az olcsósítási hullám, amelyet a valutadiferencia okozott, nem szolgálja az igazi célt, hogy a szegényebb néposztály is hozzájusson a ruházati cikkekhez. A hivatalnok és a munkásosztály még ma sem vásárolhat, a termelők pedig nem érzik meg a különbözetet, amely a rövidáruknál átlag 30 százalékos tesz ki.

A keztüük árára vonatkozólag

Schön Sándor

kereskedőhöz intéztünk kérdést, aki a következőkben felelt:

— Az olcsósítási hullám, mint speciálistákat annyiból érint bennünket, hogy rendes szokás szerint pár hónap előtt rendeltük meg a tavaszi idényre való cikkeit s minthogy a valuták most felnyire estek, az árak pedig még csak most érkeztek meg, ezeket (keztüüket, harisnyákat stb.) most 40—50 százalékkal olcsóbban tudjuk adni, mintha az egy hónap előtti valutával kellett volna megfizetni az árakat. A keztüüt, például a szövött keztüüt, most 180 koronáért adjuk, holott, ha egy hónap előtt érkeznek meg, 300 koronára lett volna az ára. Glacé keztüüt 350 koronáért adunk, antilopot pedig 500 koronáért. Az előbbinek 600, az utóbbinak 700 lett volna az ára, ha a valutajavulás közbe nem jön.

Ez tehát nem azt jelenti, hogy a keztüük, harisnyák árai olcsóbbodtak volna, hanem csak azt, hogy a valutaesés folytán, abba a kedvező helyzetbe jutot-

tunk, hogy a régebben rendelt, de most érkezett árúkért kevesebb magyar koronát kell fizetnünk.

— A szövetkereskedők természetesen sokkal nehezebb helyzetben vannak, mert a raktárak tömörségéhez képest szenvednek veszteséget.

— Az olcsósítási hullámnak ez volt az első gyűrűje. Még további olcsósítás is jön, de nem olyan nagy mértékben, mint azt a közönség gondolja. Nincs azonban kizárva, hogy egy valutaszilárdulás megerősíti az árakat, mert hiszen a külföldi gyárosnál az alapárak nem hanyatlottak és így a piac erősen ki van téve a valuta értékek hullámzásának.

A debreceni kereskedőktől kapott információkhoz kevés hozzátenni valónk van. Nagyjában megállapítható, hogy az olcsósítási hullámnak még csak az első gyűrűje érkezett el Debrecenbe. A hullámról kétféle nézet uralkodik. A közönségnek győngye a hullám, a kereskedőknek erős, a közönség még alig érzi, a kereskedők pedig máris nagy veszteségeket szenvednek.

Fischer Adolf és fia

posztó-üzletében
legolcsóbban vásárolhatja a legújabb tavaszi szöveteket férfiruhára, felöltőre és női kosztümre!

Megkezdtek a bankok vizsgálatát

A pénzügyminiszter dönt a beavatkozás kérdésében

Budapest, márc. 30. A pénzügyminiszter által elrendelt vizsgálatot ma kezdték meg a Pénzügyi Központ revizorai. Erre a célra az intézet tíz revizort delegált, akik utasításaik alapján csakis tájékoztatást kérnek az egyes intézetektől és erről jelentést tesznek. Ha a jelentés alapján gyanu merül fel, akkor rendel el a Pénzügyi Központ az illető intézetnél a könyvek revízióját.

Hogy mely intézeteknél van törvényes alap a beavatkozásra, afelől egyelőre teljes zavar mutatkozik, amennyiben a Pénzügyi Központ csupán a 40 millió koronán aluli alaptőkével bíró bankok és takarékpénztárak felülvizsgálatára jogosult. Időközben azonban számos fővárosi kisebb és középbank elhatározta és részben végrehajtotta a tőkeemelés, aminek következtében megszűnik a törvényes ellenőrzés lehetősége. A Pénzügyi Központ azért úgy határozott, hogy nem vizsgálja felül a bejelentett tőkeemelések keresztülvitelét, hanem a szerint jár el, hogy a nála levő régi feljegyzések szerint az illető pénzügyintézetnek 40 milliónál nagyobb-e az alaptőkéje, vagy sem.

A vizsgálat eredményét nem fogják nyilvánosságra hozni egyelőre, hanem felterjesztik a pénzügyminiszterhez, aki a további eljárásról dönteni fog.

PIAC-UTCZA 9. SZÁM.
NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK
ALAKÍTÁSA 3 NAP ALATT

Válasz a bojkottra

Debrecenben nemrégiben egy nagygyűlés volt, amelyen elfogadták egy másik, Budapesten tartott nagygyűlés határozatát több fővárosi lap bojkot alá helyezéséről. Debrecenben ezt a budapesti határozatot egy kis helyi sallanggal is megpótolták, amennyiben a fővárosi lapokon kívül kiterjesztették a bojkotot a *Debreceni Független Ujság*-ra is.

Mi ezt a határozatot leközlöttük és a tisztességes hagyományokon nyugvó demokratikus, minden szélsőségtől mentes polgári politika szolgálatában két évtizeden keresztül kifejtett munkánk adta tiszta lelkiismeretünkre és a független és a pártatlan magyar bírói ságra hivatkoztunk csak válaszul. Nem hivatkoztunk a közönségre, jóllehet természeti törvénye a sajtónak, hogy közönsége ellenére nem dolgozhatik és hogy az eszméknek, amelyeket portál, az irányzatnak, amelyet szolgál, a közönség az egyedüli próbaköve. Hiszen egyik lapot sem adják ingyen, sőt a lapok ára egyforma is és így a közönség anyagi befolyásaitól függetlenül, csupán a lap tartalma után indulva, (kivételek itt csak egyes hirdetései miatt vásárolt lapoknál van), azt a lapot vásárolja és arra fizet elő, amelynek tartalma, közleményeinek iránya a közönség gondolkodásával leginkább harmonizál. Lapot a közönségre rákényszeríteni nem lehet, viszont lapot a közönségtől elvenni sem lehet. Amint a sajtószabadság nem szerez egyik újságnak sem publikumot, épp úgy nem tolhatja át a sajtószabadság korlátozása sem az egyik lap közönségét egy másik lap, vagy éppen egy másik lapsoport olvasóinak táborába.

Nem hivatkoztunk a közönségre, de az olvasók táborába appellálás nélkül is megszólalt és válaszul a bojkottra, részint az újabb olvasók és előfizetők nagy táborára jelentkezett, részint a régi olvasók és előfizetők siettek szeretetükről és becsülésükről, változatlan ragaszkodásukról biztosítani régi újságjukat. Természetes is ez, hiszen a dolog természete szerint az ilyen sajtóbojkot nem a lapot itéli el, hanem olvasói fölött mond hivatalosan és illetéktelenül ítéletet, a polgári közvélemény pedig — a magyar közvéleményben foglalkozása, anyagi helyzete és hagyományai alapján az önálló gondolkodás egyedüli képviselője — nem hajlandó magát alávetni egy olyan ítéletnek, amelyet a független bírói ságra, vagy éppen a történelem helyett politikailag elfogult emberek gyűlése mond ki felette tudva, vagy öntudatlanul egy nagy vállalat anyagi érdekeinek szolgálatában.

A közönség rokonszenvének és ragaszkodásának megnyilatkozásai közül leközlünk itt egyet főleg azért, mert nem Debrecenből származik, ahol az utolsó két év alatt az egész országban példátlan módon vált élesen elhatárolt csoportokká a polgárság olyan időkben, amikor a világot felborulással fenyegető áramlatok az egész polgárságnak faji, felekezeti és politikai különbség nélkül egy táborban való tömörülésére intenek súlyos megpróbáltatások ismételt jeleivel, hanem a messzi Duna mellől, abból a *Dunapatajról*, ahol a magyar föld népe először szállt szembe vasvillával és doronggal kezében a vörös terror kézigánájával és géppuskáival, ahol a földjét művelő polgár először tett vérvél bizonyosságot arról, hogy a *polgári rendet és a nemzeti eszmét* ismeri el egyedül a magyar állam alap-

jaul. *Dunapatajról* kaptuk a következő levelet:

A *Debreceni Független Ujság*
tekintetes Szerkesztőségének

Debrecen.

Tekintetes Szerkesztőség!

Mélyszégyen megdöbbenéssel és egyben kimondhatatlan fölháborodással értesültem a *Debreceni Független Ujság* bojkottjáról, melyet felelőtlen személyek pufogtattak — bizonyára — sárga irigységből...

Mint e lap naponkénti olvasója — csodálkozva kérdem önmagamtól: hát még ilyen dolog is történhetik a nap alatt?...

E váratlan támadásból kifolyólag szolgáljon vigaszul a *Tekintetes Szerkesztőségnek* a mi ragaszkodásunk és nagyrabecsülésünk és amaz elhatározásunk, hogy annak idején a mi eskü alatti vallomásaink nyomán a rágalmak az ő fejükre fognak visszahullani!!!

Fájdalmas azt látni, hogy vannak emberek, kik embertársaik jólétét, előhaladását megirigyelve, elég lelkiismeretlenek könnyelműen kockáztatni. Gondolom ez igazságtalanság mennyire bántja a *Tekintetes Szerkesztőség*et, de igaz ügye tudatában vegyen erőt s bizzik Istenben és önmagában. Biztos reményességét, hogy az ég eddigi nemes törekvéseit

továbbra is koronázza — ne vesztse el! A mostani irigyek, rágalmazók úgy jöttek, mint a szappanbuborék s úgy fognak eltűnni is s így az erkölcsi diadal, a teljes elégtétel szinte ölébe hull a *Tekintetes Szerkesztőségnek* nemsokára!

Végül midőn még egyszer legőszintébb nagyrabecsülesemről és hő tiszteletemről biztosítom a *Tekintetes Szerkesztőség*et, egyben a *Szerkesztőség* tagjainak személyeire és munkájára továbbra is a gondviselő Isten gazdag áldását kérve, kellemes husvétli ünnepeket kívánva, maradtam a *Tekintetes Szerkesztőségnek* — megkülönböztetett tisztelettel

Dunapataj, 1921 április 26.

készséges szolgálója:

Fekete Lajos

református igazgató-tanító,
a solti egyházmegye
tanítóképviselője.

Ez a levél is, mint annyi más megnyilatkozás, nemcsak a *Debreceni Független Ujság* iránti rokonszenv megnyilatkozása, hanem élő tilalom, a közönség tiltakozása az ellen, hogy tisztességes hagyományokon felépült és a háboru előtti Magyarország keservesen visszasírt példátlan fellendülésével igazolt világnézetét a politikai elfogultság erőszakos eszközeivel igyekezzenek elnémítani.

A magyar jegykibocsátó intézet májusban kezdi meg működését

A magyar jegybank elnöke Popovics Sándor lesz — Átveszi az osztrák-magyar bank magyarországi szervezeteit — Nyilvános ellenőrzés alatt lesz a bankjegyforgalom

Budapest, március 30. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter tegnap este visszaérkezett Bécsből, ahol az osztrák-magyar bank likvidálásával kapcsolatban az új magyar jegykibocsátó intézet megszervezéséről tárgyalt az illetékes tényezőkkel. Megismertette velük annak a törvényjavaslatnak a rendelkezéseit, amelyet az osztrák magyar banktól való elválásunkról és az új jegyintézet felállításáról elkészített és amelyet, miután a minisztertanács már elfogadta, a nemzetgyűlés első érdemleges ülésén, lehetőleg április 6-án kíván benyújtani.

Ez a törvényjavaslat megszűnteti az osztrák magyar bank szabadalmát, amely több mint egy évszázadon át volt érvényes Magyarországon és a trianoni békeszerződés rendelkezéseinek megfelelően intézkedik az önálló magyar jegykibocsátó intézet felállításáról. Ugy a likvidáló bizottság, mint a bank vezető tényezői megértéssel fogadták az előterjesztést, úgy, hogy a javaslat benyújtásának immár semmi akadálya sincs.

A pénzügyminiszter terve az, hogy az új jegyintézet átveszi az osztrák-magyar bank budapesti székházát és egész szervezetét, amit főleg a tisztviselők jövője szempontjából tesz meg és ezzel a bevált szervezettel bocsátja útjára az új intézetet. Erre vonatkozólag egyelőre csak elvi megállapodások történtek, a részletek letárgyalására Márffy Albin osztálytanácsos Bécsben maradt és a miniszter utasításai szerint fogja a megállapodást létesíteni.

Az új jegyintézetnek Popovics Sándor, az osztrák-magyar bank volt kormányzója lesz az elnöke, vezérigazgatója pedig Elischer Viktor dr., a bank főtanácsosa. A bank élén tízenként fog állni, amelynek tagjai lesznek az osztrák-magyar bank jelenlegi magyar tanácsosai közül azok, akiket foglalkozásuk Budapesthez köt, továbbá a társadalmi és gazdasági szervezetek közül az Omge elnöke, a Gyosz elnöke, a kisbirtokos érdekeltségnek egy később kijelölendő megbízottja és a pénz- és üzleti világ néhány ismert szakembere.

A szervezés és átalakulás valószínűleg május hó folyamán fog megtörténni, amikor az osztrák-magyar bank jelenleg forgalomban levő bankjegyeinek kicserélése is megtörténni.

Az új jegyintézet a legteljesebb nyilvánosság és parlamenti ellenőrzés mellett fog dolgozni. Minden héten köteles lesz nyilvánosságra hozni a bankjegyforgalomról szóló kimutatást és a nemzetgyűlésnek erre a célra választandó ellenőrző bizottsága minden hónapban köteles lesz a nemzetgyűlésnek jelentést tenni a bankjegyforgalomról. Ez a nagy nyilvánosság és ez a folytonos ellenőrzés kétségtelenül bizalmat fog ébreszteni a bankjegyek bontására és az intézet vezetésének realitása iránt.

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a kormányzónál és beszámolt bécsi tárgyalásának eredményéről.

A Tisza-pőr tárgyalását elhalasztják?

Budapest, március 30. A Tisza-pőr főtárgyalását, amely április 12-re van kitűzve, egy reggeli lap szerint elhalasztják. Állítólag az esküdtársi tárgyaló terem rugzoga teteje beomlással fenyeget és minthogy a javítási munka hónapokig fog tartani, a főtárgyalás egyelőre elmarad.

Gadó István kuriai bíró, a főtárgyalás elnöke, egy hírlapíró kérdésére válaszolva, a következőket mondta az ügyről:

— En semmiféle intézkedéseket nem tettem a főtárgyalás elhalasztására és 12-én a tárgyalást megkezdhetjük. A tárgyalóterem teljesen ép állapotban van, mint-hogy a törvényszék épületében a harmadik emelet szakadt be, az esküdtársi tárgyaló terem pedig a második emeleten van. Ha a főtárgyalás elnapolásáról beszélnek, talán felsőbb körökben intézkedhettek, de én semmiestire sem.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDENEL.

A soproni Kereskedő Testület és a nyuga magyarországi kérdés

A debreceni Kereskedő Társulat március hó 1-én megleghangú atirathban üdvözölte a soproni Kereskedő Testületet abból az alkalomból, hogy a Nyugatmagyarországi folyó küzdelemben Gratz dr. külügyminiszterhez intézett táviratukban lelkesedéssel adtak kitéjeztést ama szándékuknak, hogy ha kell, fegyveresen is készek harcolni azért, hogy Nyugaton legalább ne csontkittassék meg az ország. A soproni Kereskedő Testület az alább következő válasziratot küldötte a debreceni Kereskedő Társulatnak:

A debreceni Kereskedő Társulat
Elnökségének,
Debrecen.

Igaz, őszinte örömmel vettük tudomásul t. hó március 1-én kelt szíves sorait, amelyekben rokonszenvüknek és ideális hazaszeretőknek oly megkapó tanujelét adták. Fokozott erősséggel érezzük, hogy azok a szálak, melyek bennünket a magyarsághoz fűznek, lelkünk legmélyében vertek gyökeret és erőt, bizalmat kölcsönöz az a felemelő tudat, hogy a Haza szívében érdeklődéssel és szeretettel vesznek részt küzdelemünkben, amelyet azért folytatunk, hogy egy igazságtalan és erőszakos akciónak útját szegjük. Erős a hitünk, hogy közös erővel célt fogunk érni.

Legyenek meggyőződve, hogy a soproni kereskedőség átérti hivatásának nagy fontosságát és nem fogja a közös szent célt sohasem szem elől tévesztetni.

Sopron, 1921 márc. 23.

Hazafias üdvözléssel

Schwarz Károly s. k.
elnök.

Epp most olvashattunk arról, hogy Mayr dr., Németország kancellárja legutolsó londoni riportiját alkalmából rimánkodásával és örökös fenyegetőzésével kieszközölte a trianoni békének Anglia részéről való ratifikációját, melyet az osztrák lapok kivétel nélkül úgy üdvözölnek, mint amely végre éhes szájukba röpíti zsíros, de az éhes osztrák gyomrok által egy-kettőre elpusztításra ítélt sült galambként Ausztria legújabb tartományát: Burgenland-ot. (Gyermekeknek fölösleges e földrajzi fogalommal megismerkedniök, mert ugyis rövid életű lesz.)

Hogy osztrák sógoraink túl korán isznak-e a medve bőrére, azt a jövő fogja megmutatni. Mi mindenesetre nyugodtabbak lehetünk, mint ők. Ilyen nyilatkozatok is, mint amilyen ez a levél, megerősítenek bennünket abban a rendíthetetlen hitünkben, hogy Mayr és Davy urak minden mesterkedése és a birtokba vételre való lázas készülődése ellenére is Nyugatmagyarország nem válik sohasem Burgenland dá!

A budapesti tőzsde

Budapest, március 30.

Az értéktőzsdén a forgalom ma elég kedvező irányzattal indult, azonban vevők hiányában nagyobb forgalom nem tudott kifejlődni és ennek következtében árfolyás sem igen mutatkozott. Az árfolyamok legnagyobb részét a tegnapi zárlat nivójához állanak közel, minthogy azonban a nagybankok intervenciójának ma sem igen volt nyoma, az irányzat nem tudott megváltozni és mindvégig igen csekély forgalom keretében az árfolyamok legnagyobb része változatlan maradt. Árak:

Magyar Hitel 1760—20, Osztrák Hitel 905, Lészámítóló 780, Hazai bank 665—52, Hermes 415, Angol-magyar 885—50, Magyar olasz 390—81, Alt. takarékpénztár 950, Concordia 2350—75, Budapesti gőzm. 4525—625, Gizella 1755, Hungária 1900—800, Viktória 8400—200, Beocsini 4800, Bánya és kohó 3750—700, Alt. köszén 7650—400, Salgó 5400—600, Urkányi 4300—200, Rima 2350—525, Acél 3000—100, Lichtig 1285—200, Schlick 1120—1100, Kőburg 3000—3050, Liptak 538—506, Láng 1085—70, Nasic 11,500—200, Alt. fa 2080—125, Magyar erdő 1600—530, Országos fatermelő 1560—10, Klotild 3400—50, Izzó 4000—3900, Papir 3150—250, Lámpa 2700, Ostermelő 850—20, Gummi 3300—50, Telefon 3200—150, Adria 5500—700, Atlantica 4600, Közúti 1125—1160, Délivasut 1870—750, Levante 5000, Államvasut 2800—750, Trust 3050—2950.

A valutapiacra a korona zürichi árhanyatlása következtében az árfolyamok legnagyobb részét drágultak. A sokol túlhaladta 5 koronás árnívóját. Arany 1200 koronáig emelkedett, ami legjobban jellemzi a drágulás arányait. A tőzsideidő második felében lényegesebb eladásokra az áralakulás hanyatló irányt kezdett venni, azonban zárlat felé még mindig sokkal magasabb árfolyamok voltak érvényben, mint tegnap. A forgalom igen nagyarányú volt. Osztrák kifizetés 52 ig emelkedett, később azonban ismét 50 alá hanyatlott. Árak:

Napoleon 1200—1040, Font 1390—1370, Dollár 388—357, Francia frank 2550—24—, Márka 597—563, Lira 14—1370, Romanov 166—148, Lei 495—458, Sokol 510—468, Svájci frank 60—62, Kor. dinár 920—890, Bécs 055—051 és fél, Lengyel márka 046 és fél—043 és fél, Bécsi kifizetés 049—051.

Záróárfolyamok: Napoleon 1055—1075, Font 1360—80, Dollár 350—360, Francia frank 2250—2450, Lengyel márka 042—045, Lira 1410—1440, Bécsi korona 049—050, Romanov 140—155, Lei 450—480, Sokol 470—490, Svájci frank 61—62, Koronadinár 890—910.

Zürichi devizák:

Zürich, márc. 30. (Megnyitás.) Budapest 170, Bécs 152 és fél, Osztr. bélyegzett 105, Berlin 915, New-York 576, Milano 2350, Prága 750, Zágráb 4—, Bukarest 790, Varsó 078.

Zürich, márc. 30. (Zárlat) Berlin 915, New-York 566, London 2268, Páris 4035, Milano 2385, Prága 755, Budapest 182 és fél,

A német munkásság megbuktatta a kommunisták általános sztrájkját

Véres harcok a halle-lipcei vonalon

Berlin, március 30. A lapok jelentése szerint a munkásság tegnapi döntése végzetesen sújtotta a kommunisták zendülését. Általános sztrájkra vonatkozó jelszavuk teljesen hatástalan maradt. Berlinben épp úgy, mint a közép-német ipari vidéken, vagy nyugat-németországban a munkások általános többsége a sztrájk ellen nyilatkozott.

Véres összütközésekre került a sor Nyugatnémetországban, még pedig Schwölnben és Gerolstadtban. Ezekben a városokban a kommunista bandák kifosztották a birodalmi bank fiókjait és a postaépületet, összesen 550.000 márkát tulajdonítottak el. Az ezután keletkezett harcok folyamán 50 kommunista meghalt, sokan pedig megsebesültek. A bandák csupa olyan emberekből állnak, akik Düsseldorfból jöttek. Mettmannba és kommunistáknak mondták magukat.

Berlin, márc. 30. A Halleische Nachrichten szerint a Luna-művek letartóztatottjai közt van a közép-német vörös csapatok főparancsnoka, Alfred Lezek, hallei városi képviselő és a mansfeldi kerület politikai megbízottja. A Luna-művek személyzetéből körülbelül 300 embert tartóztattak le.

Berlin, március 30. A közép-németországi kommunista mozgalom újabb ismét kiélesedett. A kommunisták minden eszközzel arra törekednek, hogy Halle-ban valóságos fészket rendezzenek be a zendülésre. Tegnap délután a sztrájk a villanytelepekre és átharapozott úgy, hogy egész Halle sötétben van. A közúti vasut kocsijai nyílt utcán vesztelnek. A hangulathól következően további véres összütközéseket várnak. Tegnap reggel Halle utcáin kommunista falragaszok jelentek meg Hóltz főparancsnok aláírásával.

Tegnap súlyos ütközet fejlődött ki Gröbersnél, a halle-lipcei vonalon, ahol a zendülésnek új tüzfészke támadt s ahol kommunista bandák vették be magukat. A harc az esti órákig tartott. A grobersi pályaudvar a zendülők kezében van úgy, hogy a halle-lipcei vasúti összeköttetés megszakadt.

Ausztria megsegítése

London, márc. 30. A Morning Post jelentése szerint a népszövetség ellenőrző bizottságának Avernan, a londoni francia nagykövetség kereskedelmi szakértője lesz a vezetője. Remélik, hogy mihelyt a bizottság az osztrák aktívák ellenőrzését átveszi, azonnal lehetővé válik egy nagy belső kölcsön, melynek jövedelmét egy központi tartalékban fogják visszatartani, Késztelen, hogy a korona ezzel stabilizálódik és így árfolyama az aranyértékre való átszámításnál alapul lesz vehető. Az osztrák-magyar banknak a szövetségesek kezére kell járnia, mert a bank az osztrák valuta-reformra a legalkalmasabb gépezet.

A Daily Chronicle szerint az angol pénzügyminisztérium haj-

Zágráb 4, Bukarest 792 és fél, Varsó 072 és fél, Bécs 155, Osztr. bélyegzett 1.

landó Ausztria magánkölcsonait korlátolt mértékben garantálni. A pénzügyminiszter a szövetségesek támogatására egy alapot szervezett meg, amelyből még körülbelül egymillió font áll rendelkezésére és ezt az összeget hajlandó a magánkölcsonok biztosítéki tartalékára fordítani. A lap azt ajánlja, hogy Középeurópa kereskedelmét fektessék a közvetlen árucseré alapjára és ebből alapsítsanak Svajczban egy nagy clearinghouset.

A Debreceni Elő Takarékpénztár közgyűlése

Szentkirályi Tivadar és Serly Gusztáv visszavonult

A Debreceni Első Takarékpénztár ma délután fél 5 órakor tartotta meg hetek óta rossz idő nagy izgalommal és érdeklődéssel várt évi rendes közgyűlését. A közgyűlést, amelyen a részvényesek szokatlanul nagy számban vettek részt, Szentkirályi Tivadar nyitotta meg, bejelentve, hogy ez a pénzügyi 75-ik évi rendes közgyűlése. Bejelentette, hogy ő és Serly Gusztáv vezérigazgató az igazgatótanácsban nem ohajtanak részt venni és hogy a szavazás előtt az elnöki széklet Komlóssy Dezsőnek fogja átadni.

A közgyűlés ezután részvényenkénti 30 koronában állapította az osztalékot és az igazgatóságának megadta a felmentést. Az elnöki széklet ezután Komlóssy Dezső foglalta el, aki felhívta a közgyűlést a szavazatszedő bizottságok megalakítására. Az első szavazatszedő bizottság tagjai Boszány István, Benedek Lajos, Kardos Gynla, a másodiké Petzko Ernő, Suhajda Béla és Balla Elemér dr.

Az elnök felolvasta az igazgatótanács jelöltjeinek névsorát, amely Csanak János, Ernyei Károly, Kernhoffer József, Nagy Lajos dr. Kövy Lajos és Szomjas Gusztáv nevet tartalmazta.

Weszprémy Zoltán kijelenti, hogy semmi kifogása sincs a lista ellen, csupán Szomjas Gusztáv jelölését kifogásolja, akit érdekelni nem fűznek Debrecenhez. Helyére Czeglédy Mihály dr.-t ajánlja, aki debreceni földbirtokos, bizalmas értesülései szerint nemsokára nyugalomba vonul és teljes erejét a takarékpénztárnak szentelheti.

Czeglédy Mihály dr. kéri, hogy őt ejtsék el, legyen a választás teljesen egyhangú.

Weszprémy Zoltán ragaszkodik indítványához és titkos szavazást kér.

A közgyűlés elrendeli a titkos szavazást, amelynek eredményeként az igazgatótanács tagjai lettek: Csanak János 9889, Ernyei Károly 9961, Kernhoffer József 9940, Nagy Lajos dr. 9873, Kövy Lajos 9898 és Szomjas Gusztáv 7539 szavazattal. Czeglédy Mihály dr. 7348, Márk Endre 63 és Szentkirályi Tivadar 30 szavazatot kapott.

A választás eredményének kihirdetése után Komlóssy Dezső kezd beszélni:

— Még csak azt kívánom kijelenteni, hogy Szentkirályi Tivadar, aki most az elnöki széktől távozik, ügybozgalma és önzellen-

tevékenysége... itt zajos ellentmondásokkal szakították meg az elnöki beszédet, majd miután elcsillapult a zaj, az elnök berekesztette az ülést.

Courths Mahler regényei

Warnstetten Lema	40 K
A fogadott lány, regény	35 »
A szilaj orsolya	35 »
Szegény kis Annie	50 »
Szerettek	40 »
A szép Miss Lilian	70 »

Marlitt regényei

Bagolyvár	45 K
Gránátkő és asszony	45 »
Aranyos Erzsike	50 »
Gizella grófnő	50 »
Schilling-ház	60 »

15 százalék felár.

Kaphatók Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyves boltjában, Piac-utca 34. szám.

Harding és a magyar halász

Az amerikai »Szabadság«-ban olvassuk az alábbiakat: Az Egyesült Államok megválasztott elnöke, Mr. Harding, annyi előzetesben részesült már magyar részről, hogy egészen biztosan emlékeztében marad örökké a magyar. A választási kampány alatt mindenütt tüntető szeretettel fogadták a magyarok. Akronban cigányzenével tüntettek mellette, Mrs. Hardingnak gyönyörű csokrot nyújtottak át s beszéde alatt élénken viritott elő a háttérből az Akroni Magyar Republikánus Klub jelvény-táblája. Marionban két ízben voltak magyarok, mind a két esetben igen nagy számban s ez a ragaszkodás Hardingot már a kampány alatt annyira meghatotta, hogy ezt a kijelentést tette akroni Armoryban:

— Ugy fogom segíteni a magyar nemzetet, ahogy Amerikában élő flai segítik ebben a politikai küzdelemben republikánus pártot.

Most Floridából kapunk hírt Harding elnök és egy barbertoni magyar testvérünk érdekes találkozásáról. A The Vero Press, Vero városka lapja írja, hogy a Vero-Bech Golf Clubnak ünnepe volt. Harding elnök is velük játszott. Az előkelő társaság a játék faradalmait az Indian River partján pihente ki. Eközben halászok kötöttek ki a parton, az egyiknél különösen sok szép hal volt, a legfinomabb folyami pisztrángok, Hardingnak, aki maga is szenvedélyes halász, föltűnt a zsákmány s megszólította a szerencsés halászt.

— Adj nékem belőlük egyet. A halász, Mészáros József honfitársunk, ismeri Hardingot, jart nála a mult nyáton Marionban. Boldogan nyújtotta hát feléje a zsákmány legszebb példányait, egy 11, egy 8 és egy 7 fontos pisztrángot.

Az elnök meghatva vette át a kedves ajándékot s látszott rajta amikor megkérdezte a szerencsés halász nevet, hogy őszintén örül, hogy ez is magyar.

— Szerencés halász vagy, mondta neki, kezét nyújtva bucsuzól Harding.

Mi is azt hisszük, hogy tényleg Mészáros József ma a legszerencésőbb és legboldogabb halász az Indian Riveren.

**Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök
igazságban,
Hiszek Magyarországot
feltámasztásában.**

HIREK.

— **A menekültnapok eredménye.** Az Országos Menekültügyi Hivatal vezetőségének debreceni látogatása alkalmából e hó 19-én és 20-án rendezett és fényesen sikerült menekültnapok ünnepélyein befolyt bevétel, a kiadások levonása után, a felülfizetésekkel együtt a menekültnek összesen 20.172 K 17 fillért juttatott. Ebből a színházi disztribúció 4217 K, matiné 1061 K, a theadélután 15.465 K 17 fillért juttatott. A természetbeni adományokról és felülfizetésekről a holnapi számunkban számolunk el. A menekültügyi kirendeltség.

— **Ujbólestek a marhaárak.** A tegnapi heti állatvásár ismét megerősítette a szarvasmarhaárak hanyatlási folyamatát. A kereslet lanyhasága — a háborus idők óta szokatlanul — nagy ellentétben állott az erős kínálattal. Mintegy 450—500 szarvasmarha került felhajtásra a tegnapi vásáron. A vásárfelügyelőség jelentése szerint a tehén 18—31.50, a borjú 20—38, a növendékmarha 22 koronás kilonkénti élősúly-áron kelt. Nagy ár-hanyatlás mutatkozott a lóvásárrban is. Vágni való lovat 1000 koronáért, elsőrendű lovakat pedig 10.000 koronáért is lehetett kapni. A kínálat a lóvásárrban is szerfelett erősnek mutatkozott.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Szabó Arthur tb. fogalmazó jótékony célra 10 koronát juttatott hozzánk. Adományáért fogadjuk ezúton is hála-köszönetünket. Debrecen sz. kir. város népjóléti hivatala.

— **A „Nyukosz” orgonahangversenye** április 5-én délután 4 órai kezdettel a Kossuth-utcai templomban lesz megtartva Hammárstadt orgonaművész, Stiaszny hegedűművész és Grazzely Norbertné urasszony közreműködésével. Jegyek előre válthatók Méliusz és Antalffy könyvkereskedésében (földszint 20 korona, karzat 15 korona), továbbá az előadás napján délután a templom előtti pénztárnál. Műsor ugyanott lesz kapható. A város érdeklődő közönségét tisztelettel meghívja a „Nyukosz” elnöksége.

— **Nagy változások a jugoszláv katonai parancsnokságokban.** Belgrádból jelelték: A Misics vajda halálával megüresedett vezérkari főnöki állásra a régens Bojovics Péter vajdát, eddigi újvidéki hadseregparancsnokot nevezte ki. Az újvidéki hadsereg parancsnokságát Vaszić Milos zágrábi parancsnok veszi át. Zágrábi hadseregparancsnok Hadzics Stevan generális, volt hadügyminiszter, szerajevói pedig Milosavljevics Mirko tábornok lesz. A vezérkari főnök helyettese továbbra is Tesics Péter marad.

— **A debreceni Szent-György napi vasárt** április 11-től kezdődőleg tartják a következő sorrendben: Április 11., 12. és 13-án bőr-, gyapjú-, méz-, diósb., továbbá toll-, iparcikkek, gabona és termény-vasár. 14., 15-én juhvásár. 16., 17-én sertésvásár. 17., 18-án lóvásár. 18., 19-én baromvásár.

Vegyetek menekült bélyegeket!!

— **Hölgyek figyelmébe!** A Rózsa-dívalház egy újonnan bevezetett cikkel bővítette confectionosztályát. Dus választékot tart kész tavaszi francia toillettekből, melyeknek megtekintésére felhívja a hölgyközönség szíves figyelmét.

— **Sapkaközpontnál** (Simonffy-utca 5.) katonai és civilsapkákat készíten és csináltatva legolcsóbban kaphat.

— **Gregor férfitiszabó** elsőrendű divatos szabású öltönyöket és felöltöket pontos időre és jutányos árák mellett készíti, Darabos-utca 35.

— **Frank Sándor** női divattúletében Opal bluzok 400 koronától feljebb, ugyszintén kosztümök, szövet, trico selyem és grenadín ruhák, leányka Neumann-ruhák, selymek és szövetek nagy választékban. Olcsó árak!

— **Központi festőintézet** legszebben fest, tisztít ruhákat, ugyszintén fehérneműt, nyolc nap alatt, Varga-utca 1.

— **Dinamó gépeket,** kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

— **Sapkát** már én csak a sapkagyártási vállalatnál csináltatok, vagy készen veszek Széchenyi-utca 16.

— **Az olcsósági hullámot** akkor élvezi, ha szűkeleteit az Arany Bika Dívalházban fedezi. Valódi angol férfi és női szövetek, fehérneműek harisnya és piperecikkek nagy választékban.

— **Nyári divatlapok nagy választékban érkeztek a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésébe.** Debrecen Piac-u. 34. sz.

**Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennország!**

SZÍNHÁZ.

A mi falunk

(Bemutató a Csokonai-színházban)

Ezt a színpadi munkát nem írtá, aki irodalmi buváröltönyben leszál a néplelek csodás mélysegeibe és drágagyöngyöket hoz felszínre, hogy tehetségének ragyogó foglalatában mint nemés ékszer kinalja fel szeszélyes szeretőjének, a publikumnak, hanem egy mindinkább ügyesedő, az igényekben bekövetkezett olcsósági hullámot tagadhatatlan érzékkel kihasználó mesterember, aki ezer különböző okból népiesnek látszó milőben játszat le egy minden invenció nélküli, vérszegény eslekményi, hogy ennek tisztes, de talmi keretébe foglalja panorámából, operettből és cirkuszból kölcsönzött öleteinek ügygyöngyöit abban a biztos tudatban, hogy a publikum asszony-szeszélyes hajlandóságát a kereskedői ügyesség, a figyelem és érdeklődés kellő felkeltése az utánzatok iránt is megszerezheti.

Ami a darab népszínmű jellegét illeti, ugyanaz mondható csak erről a darabról is, mint a nemrégiben felújított Paraszthűségéről: ha az embert a ruha teszi is, a népet semmiesetre sem és a színész hiába jár három felvonáson keresztül állandóan a falusi magyar ünneplő ruhájában, még akkor is, mikor a tarlóról jön hazafelé, nem hihetjük el róla, hogy a nép fia, hiszen állandóan vezércikkek, még pedig rossz vezércikkek stílusában beszél. A mese minden invenció nélküli összekombinálása ismert cselekményeknek, köztük elsősorban épen a Paraszthűség meséjének, nem is beszélve a Falu rossza és a Nagymama könnyen felismerhető részleteiről.

A meglehetősen unalmas eslekmény csak arra való, hogy keretében részint rossz ötletek, részint szép és hatásos magyar népies táncok és mulatságok megjelenhessenek. A Willand testvérek cirkuszi ölleleit és a Pillangó főhadnagy című operett tyukkerrec jelenetét ezek a magyar táncok bocsáttatják meg, bár ezeknek a bemutatása részint nem a szerző érdeme, hanem csak a be-tanítójuké és az előadójuké, részint pedig nem indokolja meg a darab megírását és a népszínmű elnevezést. Epen legutóbb a menekült napi előadás ebből a szempontból sokkal szebbet, hatásosabbat és értékesebbet produkált anélkül, hogy egy keretül szolgáló rossz darab kellemetlenségét is át kellett volna szenvedni a némes élvezés mellett.

Van azonban egy jelenete a darabnak, a második felvonást megindító legénykérő jelenet, amely feltétlenül értéke a tiszta értelemben vett irodalomnak is, elgondolásában nagyszerűen ráhibázik a néplelekre, kidolgozásában pedig oly szerencsés módon juttatja érvényre a lélekszerint való, tehát igaz és gyönyörködtető naivitást, annyi meleg, kedves közvetlenség sugárzik belőle, hogy a darabnak minden hibáját megbocsáthatóvá teszi.

A darab technikai fogyatkozasaival, gyöngeségeivel, a dátumok sűrű összecserélésével nem foglalkozunk bővebben, csupán a darab beharangozott tendenciájáról kell még megállapítanunk, hogy a célt aligha érheti el, mert reális alapja nincs, már pedig a magyar föld népe épen a háboru alatt és után szerencsésen rászokott a reális gondolkodásra.

Ami az előadást illeti, a rendező sikeresen állította be és ügyesen mozgatta a népies csoportokat, súlyos hiba volt azonban, hogy a Debrecen melletti falu háttérben egy hegyi vidék panorámája látszott. A szereplők közül teljes elismerés illeti Bodán Margitot, akinek mozgása, beszéde, játéka egyedül volt tökéletesen, illuziót keltően népies, magyaros; egy pár ismert népdalt is szépen énekelt el. Székely Zizi volt még nagyon jó, természetesen finom; a harmadik felvonásban a szerző jóvóllából alkalma volt a Nagymama leg-hatásosabb jelenetének ezuttal is nagyon sikerült megisméltésére. A látványosság fokozására ezuttal is elkövezték azt a vétket a népszínmű szemléme és tradíciói ellen, hogy operettmintára Buday Ilonával és Nádossyval egy magyar műtáncot jártattak el. A tánc maga szép volt és szépen jártak el.

A közönség sokat tapolt, — a felsőbb régiók gyakorlatlanságában minden ok és alkalom nélkül is, — a szereplőket és a szerzőt nagyon sokszor kihívták, a szerző egész tömeg csokrot és koszorút is kapott, de az ünneplés még oly forró hangulata sem tudta elnyomni azt a józan megállapítást, hogy aki ilyen népszínművet írt, az az utolsó husz év alatt nem igen járt vidéken, legfeljebb a kertéségeken. (II)

A színházi iroda jelentése:
Csütörtökön bérletszűnetben **A mi falunk** megy.

Pénteken B) bérletben **Tiszviselő est.** »Az utolsó esők» kerül színre.

Madame Recamier, történelmi regény első Napoleon idejéből, 6 felvonásban ma mutatja be az Uránia. A főszerepet Fern Andra és Bern Aldor játsszák. — Jegyelővétel.

A sátnaplója, fantasztikus filmjáték 6 felvonásban. Főszereplők Luey Dorraine és Alfons Fryland.

Ez a film a budapesti Renaissance-színházban óriási sikert aratott. Bemutatja az Apolló. Jegyelővétel.

Sesano, kalandor-történet 5 felvonásban (Gyermekrablás a Buffalo-cirkuszban). A főszerepet Luciano Albertini, a vaserejű atléta artista és Henriette Bonnard játsszák. — Bemutatja ma az Arany Bika mozi. Jegyelővétel.

Sesano, szenzációs kalandor-film.

Sesano, gyermekrablás a Buffalo-cirkuszban.

Sesano, a vasgyuró — óriás erejű atléta.

Sesano, ma az Arany Bika moziban.

SPORT.

Bajnoki football-mérkőzések. Vasárnap és hétfőn ismét érdekes mérkőzések színhelye lesz a DKASE üggető-téri sport-telepe. Vasárnap délután fél 3 órakor a DNySC—DVSC, 4 órakor pedig a DKASE—NyTVE játszanak egymással bajnoki mérkőzést. Hétfőn délután fél 3 órakor a DNySC—Szolnoki MTE szintén bajnoki mérkőzést játszanak.

A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Sport Egylete április hó 3-án, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Kereskedő Társulat dísztermében az alábbi tárgysorozattal, amelyen t. tagjainak teljes számban való megjelenését kéri az Elnökség. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Főtitkári jelentés. Alapszabály módosítás. Pénztári jelentés. Felmentvények megadása. Tiszlujtítás. Esetleges indítványok.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyegét!

Balázs Árpád magyar nótái:

Első sorozat

- I. füzet: 1. Két babonás szép szemednek. 2. Valakinek a nótáját.
- II. füzet: 1. Az alispán leánya. 2. Hortobágyi csárda mellett.
- III. füzet: 1. Es elment a fiu. 2. Szídnak engem az emberek.
- IV. füzet: 1. Levelem, levelem, utolsó levelem. 2. Tatár Zsófi.
- V. füzet: 1. Mit keres a temetőbe. 2. Könyvemben meg-fürösztöm emlékedet.
- VI. füzet: 1. Csak még egyszer tudnék hazamenni. 2. Akit én szeretek, nem való közeletem.
- VII. füzet: 1. Ahogy én szeretek, nem szeret úgy senki. 2. Rég szakadt fel a szívemből.

Második sorozat

- I. füzet: 1. Csillagvilágos éjszakákon. 2. Messze-messze, nagy Oroszországban. 3. Álom-álom földre tévedt álom.
- II. füzet: 1. Piros pettyes ruháskádban. 2. Fény jár a nyomodba.
- III. füzet: 1. Levelet hozott a posta. 2. Nagy Gábornál muzsikálnak.
- IV. füzet: 1. Bárányfelhők fenn az égen. 2. Ide a kupámat.
- V. füzet: 1. Édes szőke asszony. 2. Édes szülém csehek között.
- VI. füzet: 1. Suttognak a lombok. 2. Ha ragyog a csillag.
- VII. füzet: 1. Nem a Tisza partján fel-szik ez a csárda (Salzburgi csapszékben). 2. Megérett már a cseresznye.
- VIII. füzet: 1. Amerre a Szamos kanyarog. 2. Kicsi falu, kicsi ház. 3. Sárga róza viola virágot szedtem.

Kaphatók: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

„ELEKTRA“
elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos: Gold Sándor
Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.
Mindennemű villamos szerelések
és javítások azonnal legelőnyösebben
eszközöltek. Különböző izzólámpák raktáron.

Meghívó.

Derecskai Közgazdasági Bank
r.-t. 1921. évi április hó 17-én, délelőtt
11 órakor, saját helyiségében
Derecskán, rendkívül közgyűlést
tart, melyre a részvényeseket tisztelettel
meghívja az igazgatóság. —
Tárgysorozat: I Felügyelő bizottsági
tag választás.

Gyönyörű ::
antilop betétes
gyermekcipők
kittűnő minőségben
26-30 számlig
480-550 K-ig
DR. HEGEDÜSNÉ
Gyermek-dívatárában
Simonffy-utca
2. szám alatt

Saját termésű
fajborokat
nagyban és kicsinyben a legolcsóbb
napi árban árusítanak

Friedländer Testvérek
bornagykereskedők
Széchenyi-u. 29. Telefon 10-34.

Drasche Lázár regényei:

Tűzpróba. Regény.	57-50
Tűzkereszt. Regény.	57-50
Egymás közt. Elbeszélések	50-60
Eva kis keze. Regény.	57-60
Enyém vagy! Regény.	57-60
Boldogság. Színjáték.	16—
Tűzpróba. Színmű.	57-50

Kaphatók Hegedüs és Sándor
Irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében,
Piac-utca 34.

3172-4140/921.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város Tanácsa
tudomására hozza a nyugdíjas városi
alkalmazottaknak, hogy a m. kir. Belügyminiszter
ur 77800/920. B. M. közzétett értelmében 1921.
évi január hó 1-től kezdve törvényes
feleségük, kiskoru és saját jövedelemmel
nem bíró gyermekeik és az általuk
tenyeg eltartott keresetkép-telen
s velük közös háztartásban élő
családtagjaik után családi pótlékban
részesülhetnek.

A kérelmet a város polgármesteréhez
kell benyújtani. A bejelentési
lapok és a szükséges felvilágosítások
a városi főjegyzői hivatalban
(földszint 5. sz., városháza) a hivatalos
órák alatt, d. e. 8-2-ig nyerhetők.
Megjegyzni a városi Tanács, hogy a
m. kir. Belügyminiszter urnak ez a
rendelet nem vonatkozik a kegyelmi
ellátásban részesülőkre.
Debreczen, 1921. március 7.

A városi tanács.

**Legdivatosabb
keztük minden
idényre**

**Fűszer-és italárakban
legolcsóbb beszerzési
forrás**

**GYEMANT GÉZA
ÉS TÁRSA** fűszer-
nagykereskedőknél. PIAC-
UTCA 58. SZÁM ALATT
Telefon: 1307. sz.

Budapesti előkelő szeszárú és
likörgyári képviselőket keres
Debreczen és vidéke részére
kik fűszer- és csemegeüzletekben,
kávéházakban, italmérésekben
kiválóan be vannak vezetve.
Csak is reprezentábilis nagy
vevőkörrel rendelkező urak
szíveskedjenek ajánlataikat
„E. L. E. T. P. Á. L. Y. A.“ jellegre
BLOCKNER J. hirdetési
irodájába, Budapest IV.,
Semmelweis-u. 4. beküldeni.

Telefon 470. **Risz
Borsó
Szilva
Lekvár**

legolcsóbban beszerezhetők:
Adorján Jenő és Tsa
fűszer- és gyarmatárú nagy-
kereskedőnél
Piac-u. 83.

Telefon 470. az udvarban

Könyvtárakat
és egyes műveket is
legmagasabb áron
vásárol

Aczél Henrik
modern antiquáriuma
Első Takarékpalota

Kívánatra házhoz me-
gyek megtekinteni.

Száraz tűzifa

öles- és aprított fa, méz, kátrány-
papír, cement, azonnali szállításra
beszerzhető **BARTHA** fatelepen,
Ispotály-utca 3. b. Telefon 785.

**Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULO I.**
Telefon: 13-65.

Schön Sándor

keztük, kötszer- és orvosi műszer-
tárában, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok

APRO HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó
150 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20—, minden további szó K 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL.

**Aranyat,
hamisítogakat,
brilliánsokat**
a legmagasabb
napi árban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.
Frohner-szálloda
épület

Jókat
összes műveit 100 kötet-
ben megvételre keres
Acél antiquáriuma, Piac-
utca 24.

Ólomot,
ólomosöveket, ólomedé-
nyeket és más ólomból
készült ócska tárgyakat
magas áron veszek. —
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Óra
javítások legolcsóbban
jótállással. Törött ara-
nyat legmagasabb napi
árban veszek, Klein Eliás
órák, Csapó-utca 19.

Tűzfűtő
apritva, valamint szálá-
ban megrendelésre azon-
nal házhoz szállít „Unió”
tűzfűtő, Ispotálytelep
1. Telefon 779.

Parti cipők,
harisnyák mélyen leszá-
llított olcsó árban kapha-
tók Weisz Ignácnál, —
Piac-utca 73.

**Egy nagy
asztal-sparhelt
sürgősen
eladó!**
»Fehérlő« vendéglő
Hunyadi-u. 1.

Eladó
új és használt butorok.
József királyi herceg-u.
20. szám.

Eladó
plüss ebédődivány, hen-
cser, madrac Glattein
kárpitósul, püspöki pa-
lota.

Eladó
jó állapotban üzemképes
6 lóerős »Nicholson»
cséplőgarnitúra elevátor-
ral, szíjjakkal, teljes fel-
szereléssel, szalmafütes-
hez is felszerelve, idei
csépléssel **Lichtmann**
Ferenccel, Ujfahérván.

**Szép
szalonszék** eladó. —
Hatvan-utca — (Egyházi
bérpalota) I. em. 8. sz.
alatt.

Sörapparátus
két rézcappal, jégszek-
rényvel, modern kivitel-
ben eladó. — Értékezni
Ölbaum-iroda Piac-utca
75. szám.

62 korona
egy kilogramm sárga
olajbogyó takarmány-
répamag **Vetéssy** fűszer-
üzletében, Bethlen-utca
36. alatt.

Tisztán
kezelt libaszir, ort. kó-
ser, 10 kg. esetleg keve-
sebb is, eladó. — Fried-
vendéglő, Hunyadi-utca
17.

**Fiu- és leány
swetter garnitúrák**
nagy választék-
ban kaphatók:
dr. Hegedüs
gyermekdívatárában
SIMONFFY-UTCA 2.

Transmissióhoz
való két felső kerék
eladó. Cím a kiadóhiva-
tálban.

2 darab
teljesen új szövetöltöny,
jó erős, rendkívül olcsón
eladó. Cím a kiadóban.

**Tiszta
egész ives
makulatura**
(újságpapír) kapható
5 és 10 kilós
csomagokban a kiadó-
hivatalban. Piac-u. 49.

Abronesvas,
teljesen új, kgr.-ként 20
K-ért kapható a kiadó-
hivatalban.

Cimbalom,
pedálos, igen szép, jutá-
nyosan eladó. — Cím a
kiadóban.

Sós szalonna
szép házi, körülbelül
25-30 kgr., kgr.-ként 85
kor.-ért eladó. Esetleg
két-három tételben is. —
Cím: Attila-tér 4.

Faragott
tölgyfa ág, kelim párna,
42-es cipő eladó. Szent-
Anna 20.

Megérkeztek
legújabb divat szövetek
Moskovits uri szabó üz-
letébe, Hatvan-utca 5.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, bril-
liantot, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-
utca 2. szám, I. emelet.

Lapkihordó

asszony felvétetik
Iapunk kiadó-
hivatalában,
PIAC-U. 49. SZ.

**Egy
fiatal kereskedő se-
géd,** ki vas- és fűszer-
szakmában jártas, —
Lichtmann Dávidnál Ka-
bán, felvétetik. Jelente-
zés Piac-utca 60. Kis-
kereskedők árubeszer-
zési r.-t.

Elcserélném
a főtérhez közel levő két
kisebb szobából álló la-
kásomat olyan két na-
gyobb szobából álló la-
kással (lehet egész ház
is), hol sertést és apró-
jóságot lehet tartani. —
Címét kérem a kiadóban
beadni.

Gyümölcsös
bérbe kerestetik. Cím a
kiadóban.

Gépsz
központi fűtésben jár-
tas, állandó alkalmazást
nyerhet **Arany-Bika** rész-
vénytársaságnál, József
kir. herceg-utca 5.

**Leányok
felvétetnek**
Piac-utca 49. sz.
II. udvar.

**Tarka-
és fehérruha varrást,**
javítást, faldozást a
legjutányosab árban vál-
lalom, házhoz is elme-
gyek. Homok-utca 4. sz.,
ajtó 3.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló leány a
Hegedüs és Sándor r.-t.
könyvkötészetébe fizetés-
sel felvétetik. Piac-u. 49.

Mindenek
főzőnő jó bizonyítvá-
nyokkal kerestetik áprí-
lis 1-re. — Cím a kiadó-
hivatalban.

Kifutó fiu
jó fizetéssel
felvétetik a
**Debreczeni
Független Újság**
kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

VEGYÉS.

Férfit,
női kalapok javítását, fes-
tését vállalja **Beliczy ka-
lapos**, Piac-utca 38., há-
túl az udvarban.

Keréktalpak,
küllők, asztalos munkák
bervágását vállalja **Paulo**
és **Sztrélko** hordóüzeme
Miklós-u. 53.

Kóser
házikoszt kapható hent-
ékezésre és kihordásra
Glatsteinné, Piac-u. 71.

5000
korona jutalomban ré-
szesitem azt, ki birto-
komba juttatja vagy nyo-
mára vezet szombaton
delután elveszett bril-
liáns srófos fülbevalóm
egyikére. Cím a kiadó-
hivatalban.

Kittűnő
házikoszt, ebéd, va-
csorára kosztosok el-
fogadtnak. Csapó-utca
35. sz.

Fehérnemű,
gyermekruhát, harisnya-
fejlést jutányosan ké-
szíték. Félle munka ké-
szítését és tanítását vál-
lalom. Csapó-utca 35.
udvarban jobbra.

**Magyar gyors- és
váltárás** tanítását el-
vállalom. Cím a kiadó-
hivatalban.

Szőlő
gyümölcsössel bérbe ke-
restetik. Cím a kiadóban.

Felelős szerkesztő:
Dr. Hegedüs Loránt

Kiadó:
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai r.-t.